

Motion till riksdagen 2011/12:Fi303

av **Valter Mutz m.fl. (MP)**

Grön investeringsbank

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att låta utreda hur en grön investeringsbank skulle kunna etableras i Sverige.

Bakgrund

Samhällsekonomisk och företagsekonomisk lönsamhet sammanfaller inte alltid. Oljebolag som exploaterar nyupptäckta fyndigheter i Arktis, eller skogsbolag som avverkar regnskog i Amazonas, bokför jättelika vinster på verksamheter som innebär enorma minusposter för jordens ekosystem. TEEB (The Economics of Ecosystems and Biodiversity), ett projekt sjösatt av FN:s miljöprogram UNEP, uppskattar att de ekosystemskador som avverkningen av tropisk regnskog föranleder medför årliga ekonomiska förluster i samma storleksordning som den globala finanskrisen hittills medfört.

Å andra sidan kan investeringar som i dagsläget ter sig tveksamma rent företagsekonomiskt visa sig vara synnerligen goda satsningar ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Investeringar i vågkraft, liksom i en rad andra omogna gröna teknologier, kommer inte att resultera i stora vinster nästa kvartal eller nästa år, men behöver ändå genomföras för att tackla såväl växthuseffekten som oljetoppen.

Detta är bakgrunden till att en rad länder nu satsar stora summor offentligt kapital på utveckling av grön teknologi. I Tyskland finns sedan länge den statliga banken KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau), som genom sina fleråriga förmånliga lågräntelån i inte obetydlig grad anses ha bidragit till framväxten av hundratusentals arbetstillfällen inom sektorn förnybar energi, där Tyskland idag är världsledande. I Storbritannien etableras nu, med offentliga medel, en Green Investment Bank, vars lån till bland annat den gryende våge-

Fel! Okänt namn på

nergisektorn förmodas utlösa en hävstångseffekt och locka fram även privat kapital.

Det är glädjande att regeringen inser att något behöver göras åt det statliga riskkapitalsystemet i Sverige. Maud Olofsson skriver i sin sista debattartikel som näringsminister:

Internationella jämförelser visar att det finns gott om statligt och privat riskkapital i Sverige. Men i relation till flera andra jämförbara länder är mindre kapital fördelat till de allra tidigaste faserna där nyttan av statlig kompletterande finansiering är som störst. Tidiga skeden präglas ofta av osäkerhet, värderings- och informationsproblem samt långa ledtider till finansiell bärighet. Det gör att marknaden ofta inte ensam kan eller vågar gå in med kapital.

De senaste åren har finansiering till företag från den privata marknaden i de allra tidigaste skedena minskat i omfattning. Det är problematiskt, både för den enskilde entreprenören och samhällsekonomiskt då det riskerar att ha en negativ inverkan på innovation och förnyelse och därmed på Sveriges tillväxt och konkurrenskraft. Här har statliga finansieringsinsatser en viktig marknadskompletterande uppgift att fylla.

För att bättre stimulera innovation och tillväxt hos företag i hela landet avser regeringen därför att reformera det statliga riskkapitalsystemet. Tidigare utredningar har pekat på en överlappning i befintliga aktörers uppdrag och verksamhet, geografiska och branschmässiga inlåsningar samt bristande kostnadseffektivitet och styrning. Detta riskerar att leda till dålig kundnytta, otydlighet och låg samhällsekonomisk avkastning.

Dagens Industri 2011-09-17.

Denna skarpt tecknade problembild föranleder emellertid inte förslag i nivå med utmaningarna utan det som ställs i utsikt är bara vissa organisatoriska förändringar – såsom en sammanslagning av Almi Företagspartner och Innovationsbron – samt några pilotprojekt. Detta kommer knappast i nämnvärd grad att bidra till att utlösa den ”green new deal” som världen väntar på.

Upprättandet av en väl kapitaliserad grön investeringsbank skulle, däremot, kunna utlösa en ”innovationsvår” och ge upphov till mängder av nya företag inom planeträddarbranschen. Riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att låta utreda hur en grön investeringsbank skulle kunna etableras i Sverige.

Stockholm den 4 oktober 2011

Valter Mutz (MP)

Annika Lillemets (MP)

Jan Lindholm (MP)

Magnus Ehrencrona (MP)